

KRISTOFFER ØRUM OG PUTINS NÆSE

DECEMBER 12, 2019 · SARA HATLA KROGSGAARD

Kristoffer Ørum (f. 1975) er aktuell med udstillingen *Putins Næse* på Møstings Hus. Jeg mødte ham i hans studio til en snak om hans russiske bedstemor, det at føle sig permanent underlig, algoritmer, graffiti, Rusland, hacking, hiphop og meget andet.

Sara Hatla (SH): Hvordan slog du ind på kunstnervejen?

Kristoffer Ørum (KØ): Der er jo mange forskellige historier, man kan vælge at fortælle. Grundlæggende brugte jeg nogle år på at male graffiti, mens jeg rejste rundt i Europa. Men det er ikke en særlig holdbar levestil, og derfor var jeg nødt til at finde en anden måde at overleve på.

Jeg kom i kontakt med Kirsten Justesen, som var igang med scenografien til et teaterstykke. Hun tog mig ind som føl, og på den

kunstakademiet i København.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

Jeg kom ind i andet hug efter kunsthøjskole og alt det sædvanlige, som kendetegner vejen for min generation af kunstnere. Jeg tror næsten ikke, at der er nogen, der ikke har været på kunsthøjskole, før de kom på akademiet.

SH: På Ærø?

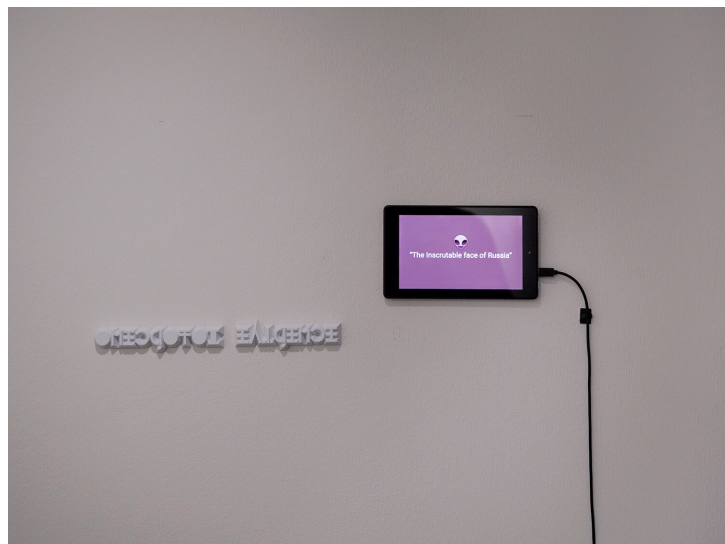
KØ: Nej, jeg var faktisk på Holbæk. Dén højskole, der ikke var nogen, der kom ind fra. Men det var fint. Jeg tænkte, at kunsten var et område, hvor man havde mulighed for at blande alle mulige forskellige interesser. Jeg har altid både villet snakke og skrive og tænke og bygge ting og har interesseret mig for tusind forskellige ting på samme tid. Det føltes som om, at hvis jeg valgte universitetet, skulle jeg fokusere på én ting, som jeg skulle dygtiggøre mig indenfor. Med kunsten kunne jeg få lov til at gå mange veje samtidigt.

ind på akademiet med video, men på daværende tidspunkt skulle man selv leje en VHS-optager og et TV i en måned til at optage på, og det havde jeg ikke råd til."

Samtidig havde jeg hele den her baggrund som graffitimaler og var rundet af en undergrundskultur, hvor man egentlig mest laver tingene til og for hinanden. I stedet for at fokusere på publikum, laver man det i højere grad til de andre graffitimalere, og det er noget, jeg har bragt med mig over i billedkunsten. Jeg føler nok, at billedkunst ikke nødvendigvis skal være for alle. Før jeg kom på kunstakademiet, var jeg en del af hackerkulturen før internettet, men jeg vidste ikke, hvad jeg skulle stille op med de færdigheder. Jeg kan huske, at jeg gerne ville søge ind på akademiet med video, men på daværende tidspunkt skulle man selv leje en VHS-optager og et TV i en måned til at optage på, og det havde jeg ikke råd til.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

Hele idéen om at arbejde med trådløse teknologier og 3D-scanning, som jeg har gjort nu til udstillingen i Møstings Hus, virkede helt langt ude på akademiet, så der var lang tid, hvor jeg ikke arbejdede med teknologi.

SH: Hvad søgte du ind med?

KØ: Jeg havde gemt mig i supermarkedet, og så havde jeg fjernstyret en cornflakes-pakke og lå og styrede den rundt i butikken. Jeg tog også alle frysevarerne og hængte dem op dér, hvor batterierne skulle være, og lagde alle batterierne ned i frysedisken og tog billeder af det. Så, det var sådan en slags ombytningslogik i supermarkedet, men det handlede også om dét med at gribe ind i hverdagen; noget som stadig interesserer mig.

"Jeg havde gemt mig i supermarkedet, og så havde jeg fjernstyret en cornflakes-pakke og lå og styrede den

Det er sjovt, når jeg ser tilbage, hvordan jeg egentlig er blevet lidt i det samme spor og bliver ved med at loope tilbage. Om det så er med overvågningssystemer, der kigger på én, eller om det er cornflakes-pakken, der virker som om, den er levende. Det er lidt det samme territorie.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

SH: Kan du prøve at beskrive din praksis overordnet?

KØ: Det er altid et svært spørgsmål. Det er et *life-skill* i kunstverdenen at kunne formulere på meget få linjer, hvad man laver, og det har jeg aldrig kunne finde ud af. Det tætteste jeg når på det er, at jeg undersøger feltet mellem teknologi og hverdag. Med det mener jeg den teknologi, der er helt tæt på os i vores telefoner eller i de trådløse netværk – den måde, teknologien kigger på os på. Jeg er ikke sådan en, der elsker teknologi eller synes, det er vildt fascinerende i sig selv. Jeg har ikke så meget lyst til det spektakulære a la "Wauuw! Se hvor dygtig han er! Hvordan gjorde han det?!!" Sådan er der jo ellers masser af teknologisk kunst, der er, men i mit arbejde må man godt kunne se, at det er lidt støjet. Man må godt kunne se, at 3D-printet er *printet*. Det skal ikke se ud som om, at det er kommet ned fra himlen – tværtimod kan man se processerne, og at noget er gået lidt galt. Der er en idé om at lade det teknologiske stå lidt åbent.

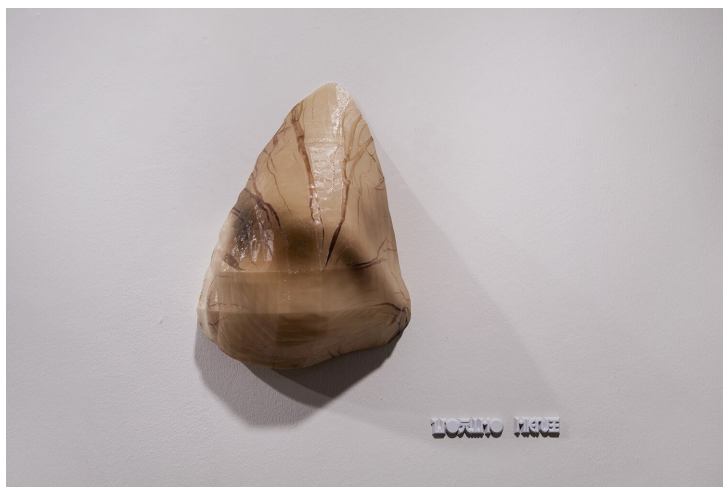
"Teknologi bliver ofte gjort enormt kompliceret og italesat på måder, hvor

**håndværk og helt normale mennesker,
der muligvis har nogle underlige idéer
om verden, som programmerer noget
software, som afspejler deres underlige
idéer om verden. "**

Teknologi bliver ofte gjort enormt kompliceret og italesat på måder, hvor det virker helt uforståeligt, men i virkeligheden er det jo bare et håndværk og helt normale mennesker, der muligvis har nogle underlige idéer om verden, som programmerer noget software, som afspejler deres underlige idéer om verden. Ligesom når jeg laver kunst, så afspejler det også mit verdenssyn.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

Jeg synes tit, at dem der taler om teknologi fremstiller det som om, vi kan løse en masse gennem teknologien alene. Det bliver en teknologi-utopisme. Alt bliver bedre, så snart vi opfinder nogle apps. På den anden side er der dem, der ser teknologi som noget ondt, som vi må lukke ned for eller flygte fra, men vi er jo totalt viklet ind i den og afhængige af alle mulige former for teknologi, om vi vil det eller ej. Derfor synes jeg, at det er sjovere at prøve at undersøge, hvad det egentlig betyder for os, og hvordan det ændrer vores adfærdsmønstre, frem for at man melder sig ud, løfter pegefingre og siger: *"Pas på, vi bliver overvåget, luk din Facebook-konto"*.

**"Jeg synes tit, at dem der taler om
teknologi fremstiller det som om, vi kan
løse en masse gennem teknologien
alene. Det bliver en teknologi-utopisme.
Alt bliver bedre, så snart vi opfinder
nogle apps. På den anden side er der
dem, der ser teknologi som noget ondt,
som vi må lukke ned for eller flygte fra
[...]"**

eksempelvis at kunne sende e-mails. I stedet tænker jeg: Okay, nu er vi her. Vi er helt omgivet af alle de digitale ting, og det gør helt klart noget ved den måde, vi er sociale på."

Jeg tror ikke kun, det er dårligt. Jeg tror, at der kan ske alt muligt interessant – Hvad sker der for eksempel, når computere begynder at kigge på os og bedømme os, og når vi tager de bedømmelser alvorligt?

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

SH: Prøv at fortælle om udgangspunktet for din udstilling *Putins Næse* i Møstings Hus? Startede det med rødbedeanekdoten?

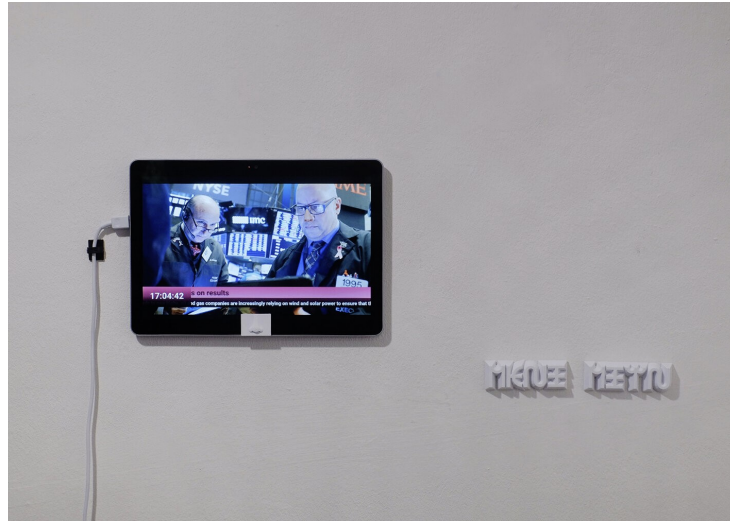
KØ: Ja, det starter med den her rødbedeanekdote, som er underlig i sig selv.

"Jeg kigger ned i indkøbsposen på nogle rødbeder. Et øjeblik synes jeg, at der er én, der ligner min mormors næse, eller måske minder den om det billede af Putins næse, jeg lige har set på Facebook. Senere i køkkenet, mens jeg laver rødbedesuppe overvejer jeg, om det måske var min egen næse, rødbeden mindede om. Om natten drømmer jeg om duften af rødbeder og rødbedefarvede pas. Duften af min mormors rødbedesuppe blander sig med fragmenter fra romanen "Næsen" af den russiske forfatter Gogol, med pseudovidenskaben nasologi og mindet om Glyptotekets samling af løsrevne næser fra buste og statuer".

Nu har jeg fortalt den så mange gange, at den har fået sin egen rytme og sit eget liv. Den er gået fra at være en erindring til en god

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

Det tager udgangspunkt i den anekdote, med det er meningen, at det skal rulle videre. Det er ikke fordi, at det hele skal pege tilbage på anekdoten. Den er snarere et udgangspunkt, hvorfra det knopskyder i alle mulige retninger. Anekdoten er et afsæt, der giver mig en undskyldning for at bruge alle de værktøjer, som jeg er interesseret i at undersøge – teknologier som 3D-scanninger, overvågning, ansigtsgenkendelse, databaser osv.

SH: Men der er vel også andre lag, som det personlige eller erindringer – *Hvor kommer jeg fra, og hvordan passer jeg ind?*

KØ: Ja, det er jo lidt både og. Jeg overdriver min russiske arv helt vildt i den her udstilling. Jeg bruger mig selv som en case, mere end...

SH: ... Mere end det fylder i din hverdag?

KØ: Ja, jeg går i virkeligheden ikke så meget rundt i min hverdag og tænker over, at jeg er russer, men i projektets tjeneste forstørrelser jeg den del af mig selv for at kunne undersøge det. Men alt det her med det russiske er jo noget, der spøger i mig. Jeg synes altid, at jeg har følt mig virkelig underlig.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

SH: Fordi du er lidt russisk?

KØ: Ja, så kan jeg sige: "*Det er nok bare fordi, jeg er russer*". Det har jeg brugt en del af mit liv på at tænke; at det nok er fordi min mormor var russisk, at jeg var lidt *the odd one out*. Men det kan jo lige så godt være, at jeg bare er en nørd. Jeg tror, at hvis man f.eks. flytter fra Jylland til København, så bliver man også ved med at føle sig anderledes end dem, der er indfødte københavnere. Jeg tror altid, at folk føler sig underlige på et eller andet plan, så på den måde håber jeg nok også, at det er en almen ting.

SH: Så du føler dig permanent underlig?

KØ: Permanent lidt underlig. Ja, det tror jeg. Og så kan man sige, at når man har gjort det i lang tid, bliver man ret komfortabel med det.

SH: Følte du dig underlig, selv på akademiet?

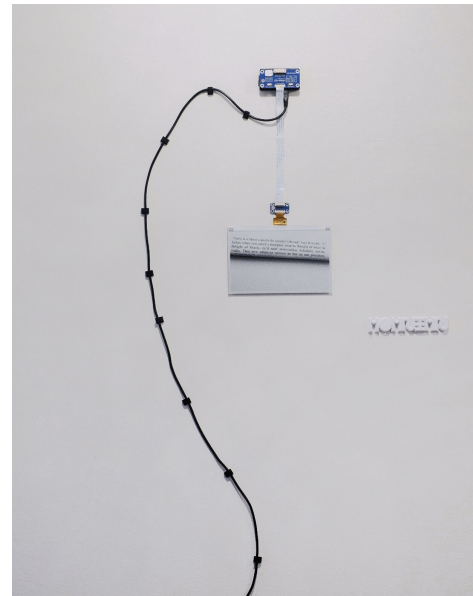
KØ: Ja da. Mega underlig. Man går da rundt og tænker, at folk er klogere og smartere, og at de ved meget mere.

SH: Og at de maler store malerier.

KØ: Ja, og at de har tjek på det hele, eller at de er meget mere teoretisk skolede, eller at de er mere politisk bevidste. Der er altid noget. Den der DIY-graffitiarv, den manglede jeg lidt på akademiet. Jeg har altid haft det svært med champagne og *red carpet*, og festdelen af kunstverdenen har aldrig tiltalt mig – det er mere det, at vi gør noget i fællesskab og for hinanden. På den måde er der tidspunkter, hvor jeg føler mig ret underligt til mode.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

"Den der DIY-graffitiarv, den manglede jeg lidt på akademiet. Jeg har altid haft det svært med champagne og red carpet, og festdelen af kunstverdenen har aldrig tiltalt mig – det er mere det, at vi gør noget i fællesskab og for hinanden."

SH: Men så går jeg ud fra, at du følte, det var anderledes i graffiti-miljøet?

KØ: Nej, der følte jeg mig også virkelig underlig. Jeg lå derhjemme og læste Dostojevskij, og det ville jeg ikke sige til nogen. Det var jo ikke fedt eller særlig *street* at sidde hjemme og læse russisk litteratur på drengeværelset.

Min fornemmelse er nok, at jeg (sikkert ligesom de fleste) rummer mange forskellige dele. For mit vedkommende en russisk del, en del der er farvet af graffiti-subkultur samt en del, der omhandler hackerkulturen – og alt efter hvem jeg snakker med, kan det trække forskellige sider af mig frem. Udstillingen *Putins Næse* tager den russiske del meget alvorligt.

SH: Og så knopskyder det til hacking og overvågning?

KØ: Ja, fordi jeg har nogle værktøjer til rådighed, i og med at jeg har arbejdet med teknologi i så lang tid. Det kan undre mig, at der ikke er flere kunstnere, der arbejder med programmering. Jeg oplever, at de fleste kunstnere bruger teknologi uden at tænke over det. Jeg er altid i gang med at tænke hvorfor? Hvorfor foreslår Word det? Hvorfor vil den f.eks. have ordbogen over på amerikansk, når man nu er vant til at stave på britisk? Colour med U, som jeg altid skriver, det vil den ikke.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

Teknologien gør hele tiden noget ved mig, ved os alle. Så det gælder om at regne den ud, lege med den og komme i dialog med den. Det sjove ved de her teknologier er, at de nu er over det hele. Dengang det bare var fem mennesker på DTU, der havde adgang til internettet, var det ikke så sjovt at arbejde med det, men nu er for eksempel ansigtsgenkendelse indbygget i alle telefoner og i alle computere. Hele tiden er der det her blik på os. Og vi ved det nu, så vi opfører os også lidt underligt eller sætter et klistermærke over kameraet, fordi vi er opmærksomme på det.

SH: Lidt ligesom med algoritmer. Jeg får for eksempel hele tiden reklamer, for den her holdningstrøje der spænder ens ryg op, i mit feed. Helt sikkert fordi jeg har googlet noget på et tidspunkt, hvor jeg havde noia over at få dårlig holdning. Men så bliver man alligevel sådan lidt: Er det dét blik, den har på mig? Eller er det sådan, jeg er? Er jeg sådan en, der har brug for den dér?

KØ: Ja, så kan man tage en personlighedstest med de fem personligheder, som er bygget på den samme skabelon, der analyserer dit forbrug, så du ender med at sige: *"Gud, jeg er også den introverte type"*.

**"Det skaber helt sikkert en
selvførstærkende effekt, når vi får
fortalt, at vi er på en bestemt måde, i**

gør, så er de jo sindssygt primitive.”

Det skaber helt sikkert en selvforstærkende effekt, når vi får fortalt, at vi er på en bestemt måde, i tråd med hvordan systemerne opfatter os. Men når jeg ser på, hvad de egentlig gør, så er de jo sindssygt primitive. Det der kan bekymre mig ifht. algoritmer er, at vi tager dem så alvorligt og giver dem lov til at bedømme os, og at vi faktisk tror på dem. Reklameindustrien er enormt interesseret i at få os til at tro på, at vi kan manipuleres til at købe noget.

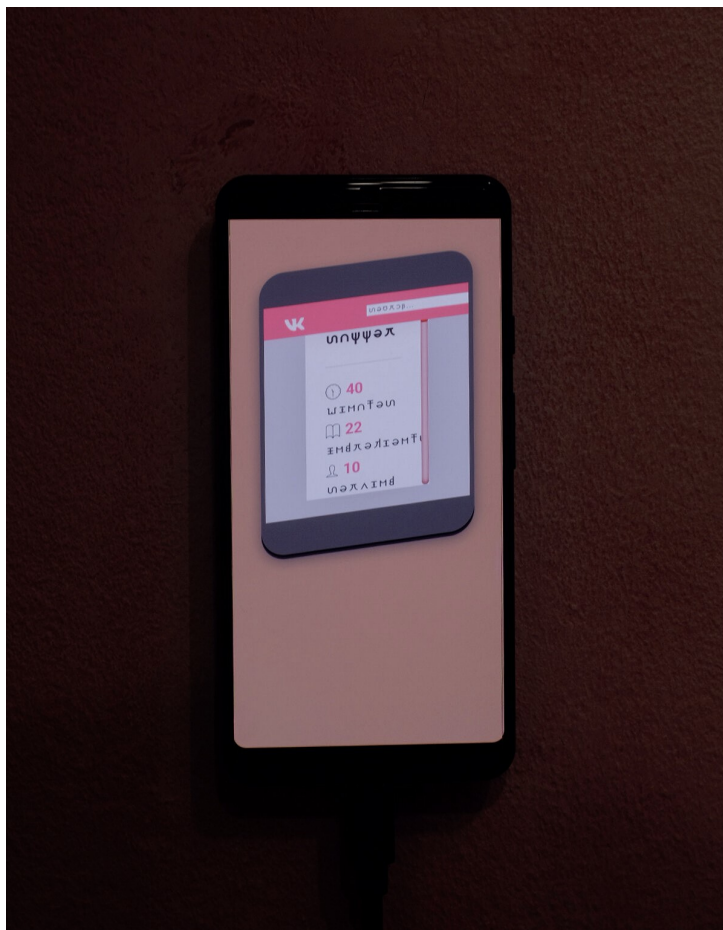
SH: Lad os sige, at man er bange for at blive gammel. Så går man ind og søger på nogle forskellige ting, hvorefter man får noget tilbage, og så bliver man sådan: *“OMG, jeg ER ved at blive gammel!”*

KØ: Ja, og når du først har skrevet det fra din Gmail, så ved de det. Og så sidder der jo nogen et eller andet sted, der tænker: *“Ah, så kan vi sælge de her produkter”*. Det er jo lige det, de leder efter.

SH: Jeg er klart det nemme offer.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

KØ: De kan jo se alt, hvad man skriver på Instagram, Messenger i Gmail osv. Så alt hvad jeg skriver, er i princippet offentligt. Hvis der er noget, jeg vil skjule, så skriver jeg det ikke på min computer. Så skriver jeg det på papir.

SH: På papir?

KØ: Ja.

SH: Det er svært at sende *nudes* på papir.

hvis man rigtig gerne vil og er dygtig, så kan man få fat i det, man vil. Og det er ikke kun firmaer, det er også alle andre. Når du har lagt noget op, så er det i princippet tilgængeligt. På den måde behandler jeg alt som noget, nogen ville kunne få fat i."

KØ: Haha ja, jeg vil helst heller ikke sende mit cpr-nummer via mail. De fleste systemer fungerer sådan, at hvis man rigtig gerne vil og er dygtig, så kan man få fat i det, man vil. Og det er ikke kun firmaer, det er også alle andre. Når du har lagt noget op, så er det i princippet tilgængeligt. På den måde behandler jeg alt som noget, nogen ville kunne få fat i. Der er enormt mange, der prøver at sælge fornemmelsen af, at man er sikker: *"Køb en antivirus, så får du ikke virus. Årh den virkede ikke lige mod dén virus, du fik, det er vi sørme kede af, men næste år, så kan du købe en forbedret en."*

SH: Det er jo lidt ligesom med forsikringsselskaber: *"Den dækker ikke lige dén her cykel, den var lidt for dyr"*.

KØ: Ja, eller *"Har vi ikke sagt, at selvriskoen er dyrere end selve cyklen?"* Sådan en forsikringslogik er jo egentlig crazy. Det er ligesom, når forsikringsselskaber forsøger at forudsige, hvor lang tid du lever i forhold til salg af livsforsikringer. Det gør de ud fra alle mulige faktorer, der gennemsnitligt passer relativt godt på rigtig mange mennesker, men der er muligvis ingen, der rent faktisk svarer til gennemsnittet. På den måde er der et kæmpe spring fra de overordnede systemer, som kan have statistisk ret i, at mange mennesker køber det her, til at DU køber det. Så dén her følelse af at *"Åh, de forstår mig"*, nej – det er ikke det, de gør. De forstår nogle massebevægelser og gennemsnittet. Derfor snakker jeg heller ikke om kunstig intelligens, jeg snakker om statistik. For kunstig intelligens antyder, at teknologien kan tænke... Det kan den ikke, det er statistik.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

SH: Så jeg går heller ikke ud fra, at du køber idéen om, at der i fremtiden vil blive skabt teknologi og robotter, som langt overgår os i intelligens?

KØ: Det kan man jo kun, hvis man tror, at det at lægge tal sammen eller løse meget præcise opgaver er det samme, som det vi mennesker gør. Så skal man jo tro på, at noget uden krop kan tænke. Jeg synes, det er helt evident, at jeg tænker med min krop. Jeg sanser, og det påvirker min tænkning. På den måde er frykten for robotter en lidt gammeldags og meget primitiv måde at tænke intelligens på. Vi lever i en tid, hvor den her primitive idé om hvem vi er, bliver genfortalt. Noget der også var interessant ved at lave udstillingen, var at prøve at skabe et mere kompliceret blik på, hvem jeg er. Det med både at være russer og at være en del af den omgivende paranoia: *"Uh, fjenden kommer. Putin kommer og tager os"*, og på den anden side den mere sentimentale side, med min mormor i køkkenet og rødbedesuppen – og at jeg kan huske, hvordan det lugtede. Det er jo en anden type hukommelse, også ift. identitet, som i højere grad er bundet til det sanselige.

"Noget der også var interessant ved at lave udstillingen, var at prøve at skabe et mere kompliceret blik på, hvem jeg er. Det med både at være russer og at

tager os", og på den anden side den mere sentimentale side, med min mormor i køkkenet og rødbedesuppen – og at jeg kan huske, hvordan det lugtede."

Identitet består jo af mange forskellige lag. Ud over det at være russisk, så er der fortællingen om Rusland som nation og min mormors super hullede fortælling, som jeg ikke helt har styr på. Jeg ved i virkeligheden ikke med sikkerhed, hvad der skete med hende, eller hvor hun kom fra.

SH: Så den fortælling fortolker du og fortæller videre på?

KØ: Ja, og så bliver det en ny historie. Men så møder jeg nogle russere, som siger at hendes efternavn, Piletskij, det er faktisk polsk – hun kan ikke have været russisk. Betyder det så, at hun egentlig har fortalt mig en røverhistorie hele tiden? Jeg kan ikke regne det ud, men for mig har det russiske i hvert fald spillet ind forestillingsmæssigt. Jeg kan huske, at gennem hele min barndom kunne jeg finde på at kigge mig i spejlet og tænke, om jeg mon var i familie med zaren. Jeg havde den dér fantasi om, at jeg var skiftning, og at jeg var havnet i den forkerte familie. Jeg tror, at rigtig mange har haft den der fantasi om, at man er landet i den forkerte familie – for der er et eller andet, der er helt galt. Der kommer nok nogen og redder mig.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

SH: Men jeg er sikker på, at hvis du gik til slægtsforskning, så ville du sikkert ende med at få at vide, at du nedstammer fra zaren eller Dostojevskij.

KØ: Ja, eller Kleopatra. Der skal helst være en eller anden stor kanon. Behovet for den store fortælling... det har man nok bare. Man prøver at finde en forklaring, når man er i klassen og tænker: *"Hvorfor er jeg et underligt barn? Hvorfor kan jeg ikke lide at spille fodbold ligesom alle de andre drenge? Det er nok, fordi jeg er russer."* Hvem ved i virkeligheden, hvor den underlighed stammer fra? Måske er det bare fordi, min mor kommer fra Mors.

**jeg sådan et underligt barn? hvortor
kan jeg ikke lide at spille fodbold
ligesom alle de andre drenge? Det er
nok, fordi jeg er russer."**

SH: Hvad håber du, at folk tager med sig, når de går fra din udstilling?

KØ: Jeg kan bedst lide kunst, der ikke har ét svar, der hverken er pædagogisk eller didaktisk, som ikke fortæller dig: "*Husk nu at børste tænderne!*" Jeg synes, at der er mange udstillinger, som gerne vil fortælle dig noget meget bogstaveligt om f.eks. klima eller identitet. Diskussionen bliver lidt fastfrosset og ikke særligt produktiv. Jeg vil gerne finde en anden måde at tale på – skabe et rum, hvor man kan overveje nogle forskellige ting. Og så bruger jeg egentlig bare min egen historie som case.

SH: I virkeligheden kunne du være startet med hackeren?

KØ: Ja, netop. Eller det kunne handle om at være fra underlige forstæder. Min næste udstilling kommer sikkert til at handle om noget lignende. Måske ikke om Rusland, men stadigvæk om identitet. Den feedback, jeg har været glædest for er, når folk har sagt, at de nu tænker over det med Rusland på en anden måde. Når jeg har passet udstillingen har jeg diskuteret Rusland og Putin med alle – lige fra dem, der siger at: "*Han er den ondeste mand i verden*", til dem, der siger: "*Jeg kan faktisk meget godt lide Putin, han er bare misforstået*". Og hele det spektrum er jeg begyndt at italesætte. Jeg tænker, at det er det første trin til at prøve at nuancere og åbne op.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

SH: Ja, for det var faktisk mit næste spørgsmål – om der mon var nogle sjove anekdoter eller historier fra udstillingen?

KØ: Det allersjoveste er, hvad publikum har gjort. Det er virkelig sjovt. Jeg havde for eksempel aldrig selv tænkt over, at man skulle slikke på væggen (som er malet med rødbede, red.).

SH: Nåh, jeg har sgu ikke slikket på væggen.

KØ: Nej nej, ikke lige dig måske. Men jeg har kunnet mærke, at dem som har set udstillingen, når jeg ikke selv har været der, er blevet opfordret til at slikke på væggen. Og det synes jeg er fedt.

At der er blevet sat en ukontrolleret proces i gang, det passer mig fint, men jeg tror aldrig, at jeg selv havde tænkt det på den måde. Jeg så det mere som en litterær metafor, når der står i pressemeddelelsen, at hvis du slikkede på væggen, kunne du smage rødbeden. Jeg har aldrig tænkt det bogstaveligt. Og det har jo bare været virkelig sjovt, at folk begynder at bebo metaforerne og tager dem alvorligt. Det er et godt billede på, hvad jeg egentlig ville have til at ske. Det er blevet et *call to action*.

Men udstillingen er også blevet hacket. To dage efter åbningen gik min server ned. Det er jo noget, der virkelig spiller ind i det der paranoia-rum. Måske var det nogen fra Rusland. Jeg ved det ikke. Min klare fornemmelse er, at hvis jeg bliver hacket af russere, så er det to fulde teenagere i et soveværelse i Odessa, det er ikke Putins sponsorerede statsterrorisme.

mig selv i fare ved at lave den her udstilling – om jeg stadig vil kunne rejse til Rusland, om den russiske ambassade har været forbi osv. Til familiejulefrokosten blev alle ved med at joke med, at der var polonium i maden."

Folk spørger mig, om ikke jeg sætter mig selv i fare ved at lave den her udstilling – om jeg stadig vil kunne rejse til Rusland, om den russiske ambassade har været forbi osv. Til familiejulefrokosten blev alle ved med at joke med, at der var polonium i maden. Det er det, der gør det til et sjovt område at arbejde med. At folks fantasi kører på den konspirationsteoretiske del af hjernen, så snart man har med Rusland at gøre i Danmark. Det er et frugtbart territorium, for i virkeligheden har det ingenting med Rusland at gøre. Det handler udelukkende om vores forestillinger. Nogle af de russere, der har været forbi, har fundet det underligt. De forventede en udstilling om Rusland, men det er jo f.eks. ikke rigtige kyrilliske bogstaver, jeg har anvendt i udstillingen (et alfabet opfundet af Kristoffer Ørum selv, red.), oversættelsen på den russiske rap-video er helt forkert osv.

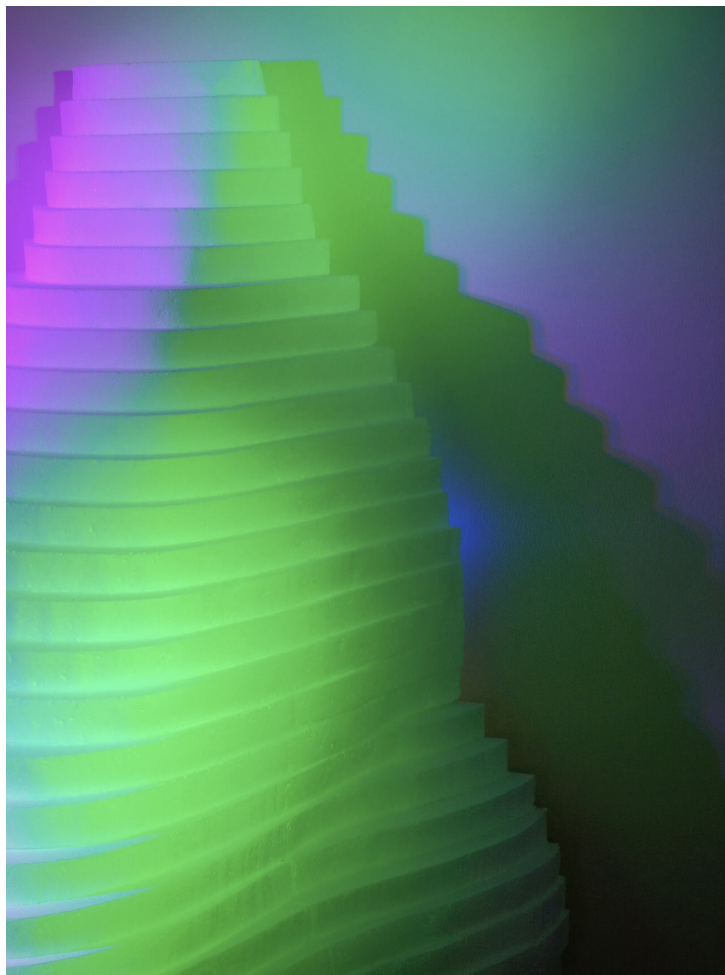
SH: Men det er jo også en meget humoristisk udstilling.

KØ: Det er jo tit det, der er med humor: At folk virkelig kan sige noget dér. F.eks. under Bush, der var det som om, at det eneste sted, hvor der egentlig blev sagt noget meningsfuldt var i The Daily Show med Jon Stewart. Det kan være svært at sige noget politisk i kunsten, uden at det bliver belærende eller klichéfylt. Det ville være forfærdeligt, hvis min udstilling var sådan én, hvor der over udgangen står, at vi skal være gode ved hinanden.

Samtidig føler jeg, det er vigtigt at sige noget politisk, for min fornemmelse er, at medierne gentager de samme budskaber: *"Putin er ond, og han kommer"* eller *"Putin er god, og det totalitære skal vi slet ikke være så bange for"*, som der er nogle på højrefløjen, der mener.

Når jeg taler med ham rapperen fra Skt. Petersborg, som jeg har arbejdet sammen med til udstillingen, fortæller han om et kæmpe dissidentmiljø, hvor de hele tiden laver grin med Putin. Rusland er jo ikke sådan én stor monolit af Putin-fanatikere. Det er alle mulige forskellige mennesker. Og i Skt. Petersborg, hvor han bor, er der en meget mere livlig kritik af Putin. Det er mere i Moskva, at man ikke kan vippe med ørerne uden at blive lukket ned, og det er jo sådan nogle nuancer, man ikke har adgang til normalt.

SH: Nah, vi ser jo nok i bund og grund russerne som et undertrykt folkefærd.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

KØ: Ja, og det er jo også den måde, de bliver fremstillet på. Putin medvirker også til billedet af russerne som værende undertrykte – i tråd med frykten for internettet, hvor man ender med at gøre folk bange og ude af stand til at handle. Jeg synes, at humoren er noget, der gør én i stand til at sætte sig ud over de mekanismer. At snakke om en stor næse i stedet for at snakke om Putin. Eller om de fantastiske CIA-rapporter om Putins ansigt, som man lavede, da han var chef for sikkerhedstjenesten, inden han blev præsident. De forsøgte at dokumentere, at man kan se på hans kæbeparti, at han ikke fik nok kærlighed som barn, og at hans pande afslører, at han er psykopat.

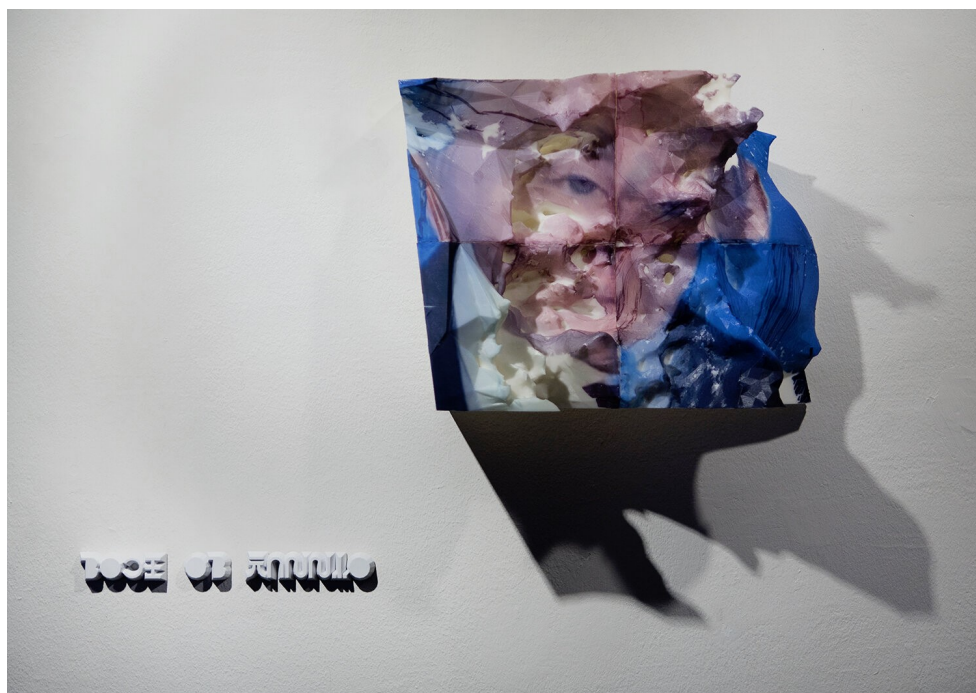
SH: Ah, det er jo frenologi.

**" Når politiet vil sætte
ansigtsgenkendelseskameraer op, virker
det måske helt uskyldigt, men man skal
bare have den historie med, at
ansigtsgenkendelse er sindssygt
fejlbehæftet."**

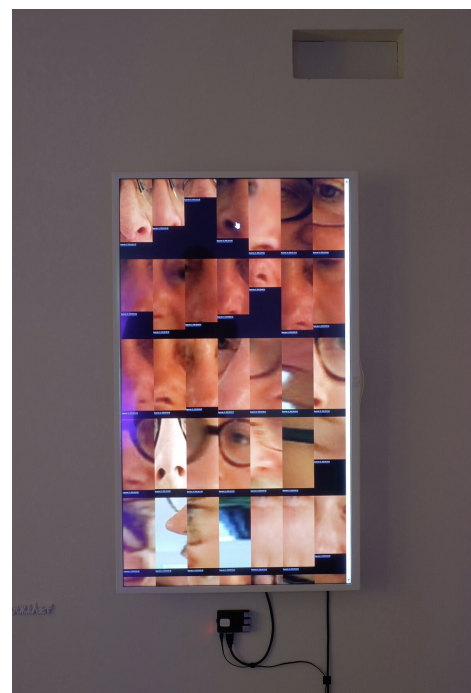
KØ: Ja, alt det fra 1800-tallet kommer tilbage nu, som idéer om at vi kan aflæse dig. Når politiet vil sætte ansigtsgenkendelseskameraer op, virker det måske helt uskyldigt, men man skal bare have den historie med, at ansigtsgenkendelse er sindssygt fejlbehæftet. En af de ting, man typisk gør, når man skal træne en algoritme, er at man

om ift. et græsk ideal om, at vi er symmetriske.

SH: Men at det at skille sig ud og være speciel er blevet idealet fremfor at være symmetrisk, handler vel om, at der altid kommer en modbølge? Som min vens frisør, der ikke vil have tatoveringer, fordi han gerne vil være speciel.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Kristoffer Ørum.

Kristoffer Ørum, Putins Næse. Møstings Hus, 2019. Foto: Palle Bo Nielsen.

KØ: Tatovering er vel lidt som de monokrome malerier, der altid kommer tilbage i kunsten, og som altid virker ret radikale. De er en slags tegn for dét at være radikal. Jeg tror ikke længere, der er jobs, man ikke kan få, hvis man har tatoveringer. I Farum, hvor jeg voksede op, var der en ret stor hiphop-kultur. Der var en generation før mig, som tog mig under deres vinger. Jeg startede med at tegne på min skoletaske og lidt på skolens toiletter. Så mødte jeg de her ældre fyre, hvor der var en form for mentortradition. I takt med at jeg er blevet ældre, føler jeg også, at jeg griber tilbage i tiden, til det jeg kom fra og er for eksempel begyndt at lytte til 90er hiphop igen.

SH: Ligesom ens far, der stadig hører Kinks og Beatles.

"Når en maler for eksempel siger om det, jeg laver: "Wow, hvor er det teknologisk nørdet", så tænker jeg: "Siger du, Hr. Hørlærred med benlim på"."

KØ: Ja, præcis, og der tænker jeg samtidig: Shit hvor er den kultur bare fundamental i forhold til, hvordan jeg tænker alting. Netop det med at opsøge den der *community feeling* i kunstverdenen; at det er noget, vi gør for hinanden, der er ingen penge, det handler ikke om penge. Den kommer blandt andet derfra. For mig er billedkunsten en form for subkultur. Så er der nogle historiske årsager til, at den er

Når en maler for eksempel siger om det, jeg laver: "Wow, hvor er det teknologisk nørdet", så tænker jeg: "Siger du, Hr. Hørlærred med benlim på". Det er en super nørdet verden og en verden, der er lidt svær at trænge ind i.

SH: Sandt! Tusinde tak for din tid.

Kristoffer Ørum (f. 1975) bor og arbejder i København. Han er uddannet fra Goldsmiths University i London, 2004 og det Kgl. Danske Kunstakademi, Billedhuggerskolen, 2006. Ørum er en interdisciplinær kunstner, forsker og arrangør. Bag sig har han en lang række udstillinger i både ind- og udland.

Udstillingen Putins Næse er blevet præmieret af Statens Kunstfond.

Kristoffer Ørum "Putins Næse"

Udstillingsperiode: D. 9. november - 15. december, 2019.

Møstings Hus, Andebakkesti 5, 2000 Frederiksberg.

Tir. – søn.: 11-16 (man. lukket). Fri entré.

Forsidefoto: Kristoffer Ørum.

SARA HATLA KROGSGAARD

Sara Hatla Krogsgaard er mag.art. i kunsthistorie fra Københavns Universitet og udstillingsinspektør på Cisternerne og Møstings Hus. Hun har tidligere bl.a. arbejdet som daglig leder af IMO samt som kurator på GL Strand og Ordrupgaard. Sara har bidraget til idoart.dk siden 2019.

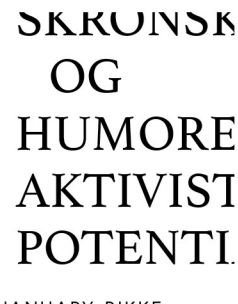
COMMENTS (0)

Oldest First

Preview

POST COMMENT...

RELATED POSTS

[FORSIDE](#) [INFO & KONTAKT](#) [SEND EN TEKST](#) [ARKIV](#) [KALENDER](#) [OPSLAGSTAVLE](#) [SHOP](#) [VIDEO](#)

MODTAG NYHEDSBREVE FRA IDOART.DK

Tilmeld din emailadresse her og modtag nyheder fra idoart.dk

TILMELD

Vi respekterer dit privatliv, og vi bruger kun dit navn og din emailadresse til at sende dig nyhedsbreve og andre relevante informationer vedrørende idoart.dk. Dine informationer deles ikke med tredjepart.